

**SOSYAL BİLİMLER ALANINDA
ARAŞTIRMA MAKALELERİ- 1**

Kitap Adı	: Sosyal Bilimler Alanında Araştırma Makaleleri - 1
İmtiyaz Sahibi	: Gece Kitaplığı
Genel Yayın Yönetmeni	: Doç. Dr. Atilla ATİK
Kapak&İç Tasarım	: Didem Semra KORKUT
Sosyal Medya	: Arzu ÇUHACIOĞLU
Yayına Hazırlama	: Gece Akademi Dizgi Birimi
Yayıncı Sertifika No	: 15476
Matbaa Sertifika No	: 42539
Matbaa Adı	: GeceAkademi
ISBN	: 978-625-7958-11-0

Editörler

Dr. Öğretim Üyesi İsmail ELAGÖZ
Dr. Öğretim Üyesi Göktürk ERDOĞAN
Dr. Aslı GEZEN
Dr. Abdullah YILMAZ

The right to publish this book belongs to Gece Kitaplığı. Citation can not be shown without the source, reproduced in any way without permission. Gece Akademi is a subsidiary of Gece Kitaplığı.

Bu kitabın yayın hakkı Gece Kitaplığı'na aittir. Kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz, izin almadan hiçbir yolla çoğaltılamaz. Gece Akademi, Gece Kitaplığı'nın yan kuruluşudur.

Birinci Basım/First Edition ©ARALIK 2019/Ankara/TURKEY ©copyright

Gece Publishing
ABD Adres/ USA Address: 387 Park Avenue South, 5th Floor, New York, 10016, USA
Telefon/Phone: +1 347 355 10 70

Gece Akademi
Türkiye Adres/Turkey Address: Kocatepe Mah. Mithatpaşa Cad. 44/C Çankaya, Ankara, TR
Telefon/Phone: +90 312 431 34 84 - +90 555 888 24 26

web: www.gecekitapligi.com —
e-mail: geceakademi@gmail.com

**SOSYAL BİLİMLER ALANINDA
ARAŞTIRMA MAKALELERİ- 1**

İÇİNDEKİLER

İLK HALKA ARZLARIN FİRMALARIN FİNANSAL PERFORMANSLARINA ETKİSİ.....	8
AYTEN TURAN KURTARAN, AHMET KURTARAN	8
PERAKENDECİLİKTE ÖZEL MARKA KULLANIMI VE UYGULAMALARI	37
AHU YAZICI	37
MEDYA HABER SÖYLEMİNDE BİR “ÖTEKİ” YARATMAK.....	58
ALİ ÖZTÜRK	58
2008 KÜRESEL EKONOMİK KRİZİ SONRASI TÜRK BANKACILIK SEKTÖRÜNDE PERFORMANS ANALİZİ	107
ALPER GEDİK	107
DUYGUSAL ZEKÂ BOYUTLARININ SOSYAL BECERİ VE ÇOCUK DEPRESYONU ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	130
ASLAN ÖZSOY, TEREHIN VECHESLAV	130
ORTAÇAĞDA RİZE VE ÇEVRESİNİN TARİHİ GELİŞİMİ	150
AYŞE AYÇİÇEK.....	150
Yİ-FU TUAN VE HUMANİSTİK COĞRAFYA.....	175
YASIN KOÇ, BEKİR DERİNÖZ, SERKAN KÖKSAL.....	175
TMS-41 NOLU MUHASEBE STANDARDI VE TEKDÜZEN MUHASEBE SİSTEMİ (TDMS) ÇERÇEVESİNDE BÜYÜKBAŞ HAYVANCILIK İŞLETMELERİ İNCELEMESİ: BİR İŞLETME ÖRNEĞİ	190
ZEKAYI ŞAKAR, BİLGE DOĞANLI.....	190
SANAL PARA BİRİMİ BITCOİN ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	227
ERSİN TİMUR, BURHAN GÜNAY	227
LİSANS DÜZEYİNDE TURİZM EĞİTİMİ VEREN KURUMLARIN DERS MÜFREDATLARININ ÇEVRE EĞİTİMİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	249
BURHAN SEVİM	249
SAĞLIK SOSYOLOJİSİNDE UNUTULAN ÜSTAD: ROBERT KING MERTON	271
BÜLENT ÖNGÖREN.....	271

KAPİTALİZMİN UZUN DALGALARI VE PARANIN EVRİMİ	288
ÇAĞRI ULU	288
KENT SOSYOLOJİSİNİN 19. YÜZYILDAN GÜNÜMÜZE EVRİMİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	305
ÇIĞDEM TUĞAÇ	305
İŞYERİ NEZAKETSİZLİĞİNİN ÖRGÜTSEL VATANDAŞLIK DAVRANIŞI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: ÜRETİM SEKTÖRÜNDE BİR ARAŞTIRMA	336
DAIMI KOÇAK	336
PAZARLAMADA DENEYSSEL BİR YAKLAŞIM: NÖROMARKETİNG	356
DERYA FATMA BİÇER	356
MUHASEBE MESLEK MENSUPLARININ SUNDUKLARI HİZMETİN MÜKELLEFLER TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ: ISPARTA İLİNDE BİR ARAŞTIRMA.....	372
HASAN ŞENOL	372
TÜRK SERAMİK SANATININ KÜLTÜR TURİZMİ KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİNE YÖNELİK ALTERNATİF BİR TUR PROGRAMI ÖNERİSİ	404
DR. EDA AVCI, Doç. DR. GÜL ERBAY ASLITÜRK	404
TÜRK TURİZMİNİN KURUMSALLAŞMA GİRİŞİMLERİNE BİR ÖRNEK: OTELCİLER CEMİYETİ (DERSAADET UMUM HANCI VE OTELCİ ESNAFI CEMİYETİ).....	429
EMRAH ÇETİN	429
POZİTİF PSİKOLOJİK SERMAYENİN İŞ TATMİNİ İLE İLİŞKİSİNDE ÖRGÜTSEL ÖZDEŞLEŞMENİN ROLÜ	451
EMRE SEYREK	451
GELENEKSEL KONUT MİMARİSİNE DENİZLİ/BULDAN'DAN SÜSLEMELİ BİR ÖRNEK: KARAAHMETLER EVİ	482
ERBİL CÖMERTLER AKTUĞ	482
BLAKE & MOUTON'UN YÖNETİM ÖLÇEĞİ YAKLAŞIMI PERSPEKTİFİNDE SAKIP SABANCI'NIN LİDERLİK ANALİZİ	505
ERTUĞRUL KÖSE	505

HEDEF MALİYETLEME YÖNTEMİNİN ESASLARI VE ET ÜRÜNLERİ ÜRETEEN İŞLETMELERDE UYGULANMASI	527
BURÇIN TUTCU, ESEN EYİLER	527
KADIN FORUM SİTELERİNDE TIBBİLEŞTİRME.....	549
ESRA KARAKUŞ UMAR.....	549
PSİKOLOJİK DAYANIKLILIK VE GÖÇMENLER	567
EZGİ ARSLAN ÖZDEMİR, FULYA AKGÜL GÖK	567
PAZARLAMADA GELECEK VERİ MADENCİLİĞİNDE	589
FATİH FAYDALI, AZAMAT MAKSÜDÜNOV	589
KOLLEKTİF DİN ANLAYIŞINDAN DİNSEL BİREYSELLİĞE GEÇİŞ GÖRÜNÜMLERİ.....	625
FATMA KENEVİR	625
ÖRGÜTSEL ADALET VE ÖRGÜTSEL BAĞLILIK İLİŞKİSİ (HASTANE ÇALIŞANLARI ÖRNEĞİ).....	645
FETULLAH BATTAL.....	645
BİST-100 ENDEKSİ ve MAKROEKONOMİK DEĞİŞKENLER ARASINDAKİ NEDENSEL İLİŞKİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ.....	663
FILIZ YILDIZ CONTUK.....	663
Bayburt Ulu Camii (Cami-i Kebir)'nin 18. Yüzyılda İnsan Kaynakları Yönetimi*	679
GAZİ ÖZDEMİR	679
FESTİVAL TURİZMİ KAPSAMINDA DEVE GÜREŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİNE İLİŞKİN TURİZM ÖĞRENCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ	703
GİZEM HATİPOĞLU	703
NEOLİBERALİZM İLE YEREL HİZMETLERİ PİYASALAŞAN KENTTE HALKIN YEREL YÖNETİMLERE KATILIMI.....	726
İBRAHİM YILDIZ, JALE SABBAĞ	726
ÇEVRESEL GÜVENLİK BAĞLAMINDA GIDA GÜVENLİĞİ.....	744
JALE SABBAĞ, İBRAHİM YILDIZ.....	744

**YİYECEK İÇECEK TEMALI FESTİVALLERİN GASTRONOMİ
TURİZMİ AÇISINDAN ÖNEMİ: TÜRKİYE’DE BİR ARAŞTIRMA..... 760**

MEHMET ÇAVUŞOĞLU 760

**SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIĞI: BANKA ÇALIŞANLARINA
YÖNELİK BİR ÇALIŞMA* 776**

NURAY GİRGİNER, HÜLYA SAOTAY 776

**GELENEKSEL KONUT
MİMARİSİNE
DENİZLİ/BULDAN'DAN
SÜSLEMELİ BİR ÖRNEK:
KARAAHMETLER EVİ**

**BÖLÜM
20**

**Erbil CÖMERTLER
AKTUĞ¹**

¹ Araş. Gör. Dr., Pamukkale Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü,
ecaktug@pau.edu.tr

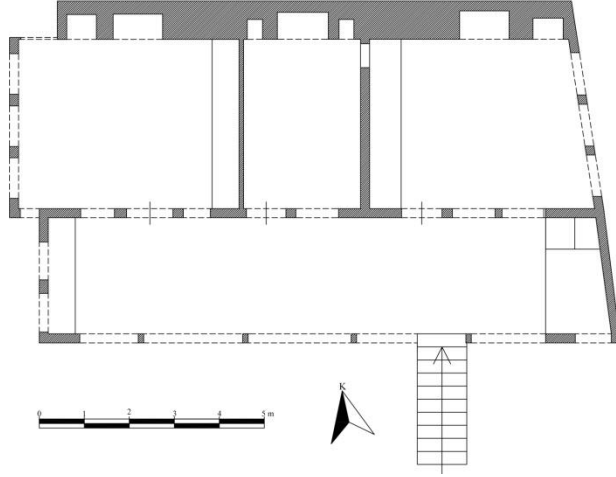
Denizli İline bağlı Buldan İlçesinde Güroluk Mah. Fetçiler Sok. No:94'te bulunmaktadır. Evin bugünkü sahibi Müjgan Paktaş Gülbay'dan alınan bilgilere göre¹ ev, Buldan'da Kurtuluş Savaşı sırasında Milli Mücadele'nin merkezi konumundadır ve Celal Bayar tarafından karargâh olarak kullanılmıştır. Ev sahibinden alınan bilgilerin yanı sıra mimari ve süsleme özellikleri açısından benzer örneklerle karşılaştırıldığında Karaahmetler Evi, 19. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilebilmektedir. Ev, 2017 yılında başlatılan proje kapsamında şahıs adına restorasyon geçirmektedir.

Fot.1-2: Karaahmetler Evi, kuzey, batı ve güney cephe

Güneyinde yüksek duvarlarla çevrili büyük bir avlusu bulunan doğu-batı doğrultusunda dikdörtgen planlı ev, iki katlı ve I tipi dış sofalıdır. Evin güney duvarı boyunca uzanan hayatın gerisinde yer alan üç oda, her iki katın plan düzenini yansıtmaktadır. Yapının kuzey duvarı tamamen, doğu ve batı duvarı ikinci kat seviyesine kadar ahşap hatıllı moloz taş malzeme ile yapılmıştır. Üzeri parmak sıvalıdır. Güney cephenin tamamı ile doğu ve batı cephenin üst seviyesi ahşap çatıklı saman ve çam kabuğu katkılı kerpiç duvar örgülüdür. Dört eğimli kırma çatının üzeri oluklu alaturka kiremitle kaplıdır (Çiz.1; Fot.1-2).

¹ Evin sahibi Müjgan Paktaş Gülbay, elli yedi yaşında, emekli kütüphaneci ve eski Buldan Belediye Başkanının eşidir. Evin eski sahibi Nadir Bostancı'ya da evin bozulmadan günümüze ulaşmasını sağladığı için teşekkür ederiz.

Çiz.1: Karaahmetler Evi, üst kat planı

Evin, doğu ve kuzey cephesi birinci kat seviyesine kadar başka yapılar tarafından kapatılmıştır. Üst seviyede kuzey cephe sağır düzenlenmişken doğu cephede üç pencereye yer verilmiştir. Güney cephe avluya açılan çok sayıda kapı ve pencere ile hareketlendirilmiştir. Sokağa bakan batı cephede alt seviyede tek pencere, cumba ile dışa taşıntı yapan üst seviyede yedi pencere yer almaktadır. Eve giriş avlu duvarına açılmış, biri güney cepheden müstemilata diğeri batı cepheden taşlığa açılan iki kapı aracılığıyla sağlanabilmektedir.

Batı cephede avlu duvarının kuzeyine kaydırılmış çift kanatlı avlu kapısı ile birinci katın güney duvarı boyunca uzanan taşlığa girilmektedir. Taşlığın kuzeyinde, kapıları taşlığa açılan üç oda bulunmaktadır (Fot.3). Alt katta, üst katın planından farklı olarak, taşlığın doğusuna kiler olarak kullanılan küçük bir oda ilave edilmiştir. Odalarda taşlığa açılan pencere ile kuzey duvarlarında birer ocağa yer verilmiştir. Kuzeybatıdaki odanın batıya bakan bir penceresi daha bulunmaktadır.

Fot.3: Alt ve Üst Kat Görünüşü

Avlu duvarının güney cephesinde yer alan giriş kapısı ile avlu duvarına bitştirilmiş dikdörtgen bir odaya girilmektedir. Dokuma atölyesi olarak kullanılan bu odaya, güneye doğru alçalan meyilli araziden dolayı avludan sekiz basamakla inilmekte ve odanın tavanı evin birinci kat seviyesinin yarısına gelmektedir. Evin tam karşısında yer alan bu odanın, kuzey duvarının batısına eklenen yedi basamaklı merdivenle çatısına çıkılmaktadır. Bu odanın çatısında yer alan ahşap merdivenlerle de evin ikinci katına ulaşılabilir (Fot.4).

Fot.4: Avlu Duvarına Bitişik Oda ve Merdivenler

Doğuya kaydırılmış merdivenlerden çıkılan üst katta hayat, doğu-batı doğrultusunda dikdörtgen uzanmaktadır. İki yanda duvarlara oturan hayat, ikisi duvarlara dayalı altı ahşap direkle güneye açılmaktadır (Fot.5). Hayatın doğu duvarında bir pencere yer almakta olup pencerenin önü yöreye has bir terimle makat olarak adlandırılan alçak sedirle (Sözen-Tanyeli, 2001:152), kuzeyi ise ahşap dolaplarla kaplanmıştır. Batı duvarında yan yana iki pencere ve pencerelerin önünde batı duvarı

boyunca uzanan makat bulunmaktadır. Her iki taraftaki makatların alt kısmı dolap işlevine ayrılmıştır.

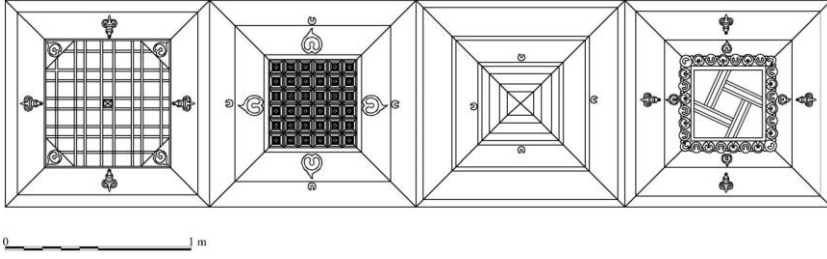

Fot.5: Üst Kat Hayat

Hayatta, duvardan tavana geçiş geniş bir bağdadi kuşakla sağlanmıştır. Tek kademeli tavanda süslemeler sekiz panoya ayrılmış durumdadır (Çiz. 2; Fot. 6). Ortadaki kapı hizasında yer alan panonun batısında yer alan farklı süslemeli üç pano, doğudaki üç pano ile aynı süslemelere sahiptir. Doğuda L şeklinde pano diğer uçta tekrar edilmemiş, tek olarak düzenlenmiştir. Panolar aynı düzlemde olup sadece ortadaki panonun göbeği bir bütün olarak tavan yüzeyinden yaklaşık 20 cm. dışa taşırılarak bezenmiştir. Tavan duvar yüzeyine paralel lacivert renkli silmeli bir çita ile pervazlandırılmıştır. Pervazın üzerinde bağdadi tekniğinde yeşil renkli iç bükey alçı bir kuşak yer almaktadır. Bağdadi kuşak tavan yüzeyinden silmeli beyaz bir çita ile ayrılmaktadır. Tavani çevreleyen süslemesiz iki kuşaktan dıştaki düz kuşak mavi renklidir. Ekseni düz yeşil iki yanı iç bükey beyaz renkli ikinci kuşak, panoları da birbirinden ayırmaktadır.

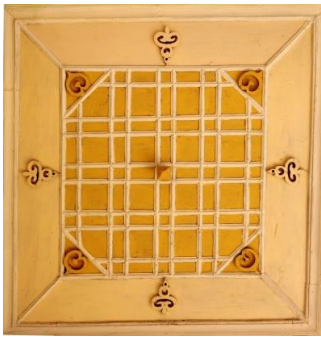

Fot.6: Üst Kat Hayat Tavanı

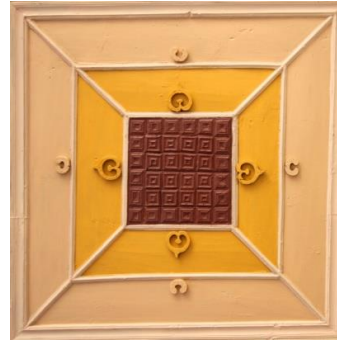

Çiz.2: Üst Kat Hayat Tavanı

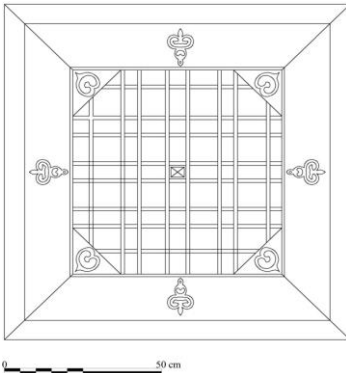
Hayat tavanında batıdan birinci ve yedinci panonun aynı süsleme kompozisyonuna sahip olduğu görülmektedir (Çiz.3; Fot.7) Panoda göbeği, açık somon renkli tek bir kuşak çevrelemektedir. Kuşağın dört kenarında eksene, ajur tekniğinde yapılmış kandil motifleri yerleştirilmiştir. Zemini sarı kare tavan göbeğinin köşeleri çıtalarla pahlanarak oluşturulan üçgen bezeme yüzeylerinin içine ajur tekniğinde yapılmış birer yürek motifi çakılmıştır. Birbirini dik eksenlerde kesen çıtalarla birer atlamalı olarak dikdörtgen ve kare alanlara ayrılan göbeğin merkezine dışa taşınılı küçük kare bir askılık yerleştirilmiştir.

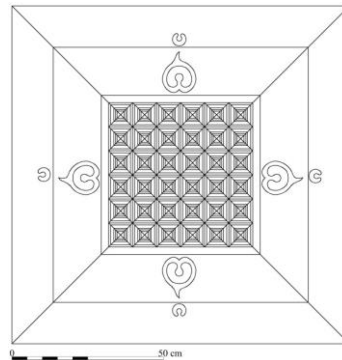
Fot.7: 1. ve 7. Pano

Fot.8: 2. ve 6. Pano

Çiz.3: 1. ve 7. Pano

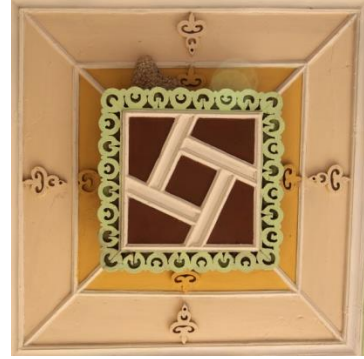
Çiz.4: 2. ve 6. Pano

Tavanda aynı süsleme kompozisyonuna sahip batıdan ikinci ve altıncı (Çiz.4; Fot.8) panolarda göbeği dışta açık somon, içte sarı renkli iki kuşak çevrelemektedir. Dıştaki kuşağın dört kenarında eksene, ikinci kuşağa bitişik dışa bakacak şekilde yerleştirilmiş C motifli kıvrık dal çakılmıştır. İçteki kuşağın göbeğe bitişik dört kenarında eksenlere ajur tekniğinde yapılmış yürek motifli çakılmıştır. Bağbozumu renkli kare tavan göbeğinin yüzeyi, üçgen şeklindeki küçük ahşap parçaların boş yer kalmayacak şekilde yerleştirilmesiyle otuz altı kare alana ayrılmıştır. Her kare alanın yüzeyi kendi içinde daha küçük kareler oluşturacak şekilde silmelidir.

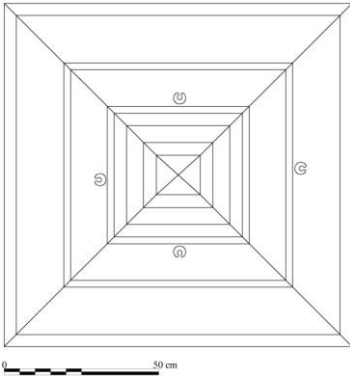
Tavanda aynı süsleme kompozisyonuna sahip üçüncü ve beşinci (Çiz.5; Fot.9) panolarda göbeği içte ve dışta açık somon, ortada sarı renkli üç kuşak çevrelemektedir. Üçüncü panoda ikinci kuşağın, beşinci panoda birinci ve ikinci kuşağın göbeğe bitişik dört kenarına dışa bakacak şekilde yerleştirilmiş C motifli kıvrık dal çakılmıştır. Üçüncü düz kuşak beyaz renklidir. Göbeği oluşturan üçgen şeklindeki dört ahşap parçanın yüzeyi, gittikçe küçülen üç kare oluşturacak şekilde ince silmelerle hareketlendirilmiştir. Bu kareler, en dışta bağbozumu renkli iç bükey silmeli, ortada yeşil renkli düz, en içte açık somon renkli iç bükey silmeyle oluşturulmuştur. Merkeze dışa taşınılı küçük kare bir askılık yerleştirilmiştir.

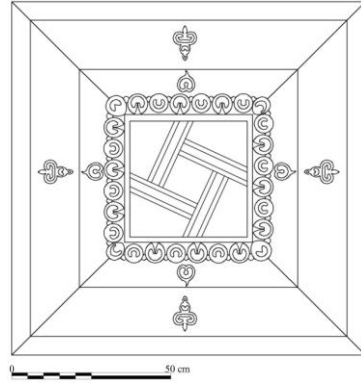
Fot.9: 3. ve 5. Pano

Fot.10: Tavan Göbeği

Çiz.5: 3. ve 5. Pano

Çiz.6: Tavan Göbeği

Hayat tavanında eksendeki panoda göbek, tavan yüzeyinden bir bütün olarak dışa taşırılmıştır (Çiz.6; Fot.10). Göbeği dıştan çevreleyen her iki kuşağın dörtkenarında eksellere ajur tekniğinde yapılmış kandil motifi çakılmıştır. İlk kuşak açık somon, içteki kuşak sarı renklidir. Dışa taşırılan göbek, yürek motifini andıran ajurlu yeşil dairelerle çevrelenmiştir. Göbekte beyaz renkli çıtalarla 45^0 açıyla dönen bir çarkifelek motifi oluşturulmuştur. Aralarda kalan dörtgen ve yamuk yüzeyler koyu kahve renge boyanmıştır. Doğudaki L şeklinde düzenlenmiş panoyu dıştan açık somon renkli tek kuşak çevrelemektedir. Panoda sarı renkli tavan yüzeyi, kuzey-güney doğrultusunda çakılan çıtalarla üç bölüme ayrılmıştır.

Hayatın kuzey duvarına açılan üç kapı ile üç ayrı odaya giriş sağlanmaktadır. Kalemışı süslemeler, odaların hayata açılan kapılarının üst kısımlarındaki duvar yüzeylerinde yer almaktadır.

Kuzeybatıdaki oda kapısının hayata bakan üst kısmında, ince kıvrık dallarla taşınan kahverengi bir vazo tasviri yer almaktadır (Fot.11). Vazoyu taşıyan dalların iki yanında da mavi çiçek ve kırmızı karanfiller ile yeşil yapraklardan oluşan birer demet yerleştirilmiştir. Vazodan taşan siyah topraktan kırmızı karanfiller, pembe, mavi gül, çiçek ve laleler ile yeşil renkli yapraklar çıkmaktadır. Doğu-batı doğrultusunda dikdörtgen oda; batı duvarında üç, kuzey ve güney duvarlarında batıya kaydırılmış birer pencere olmak üzere beş pencere ile dışa, güney duvarında kapının iki yanına yerleştirilmiş iki pencere ile de hayata açılmaktadır (Fot.12). Kuzey duvarında pencerenin hemen doğusuna üç raflı ve çekmeceli bir gömme dolap yerleştirilmiştir. Doğu duvarı çift kapaklı iki yüklük, yüklüklerin arasında çiçeklik ve en kuzeyde tek kapaklı gusülhaneden

oluşan süslemesiz ahşap bir dolapla kaplanmıştır. Çiçekliğin alt kısmında çekmecelere yer verilmiştir. Odanın dikdörtgen tavanı üç kuşaklıdır. Duvardan tavana geçiş sağlayan bağdadi kuşağın alt kısmında duvar yüzeyine de üç kuşak yerleştirilmiştir. Yüzeyi tamamen bezenmiş tavanda göbek ve köşeliklere yer verilmiştir.

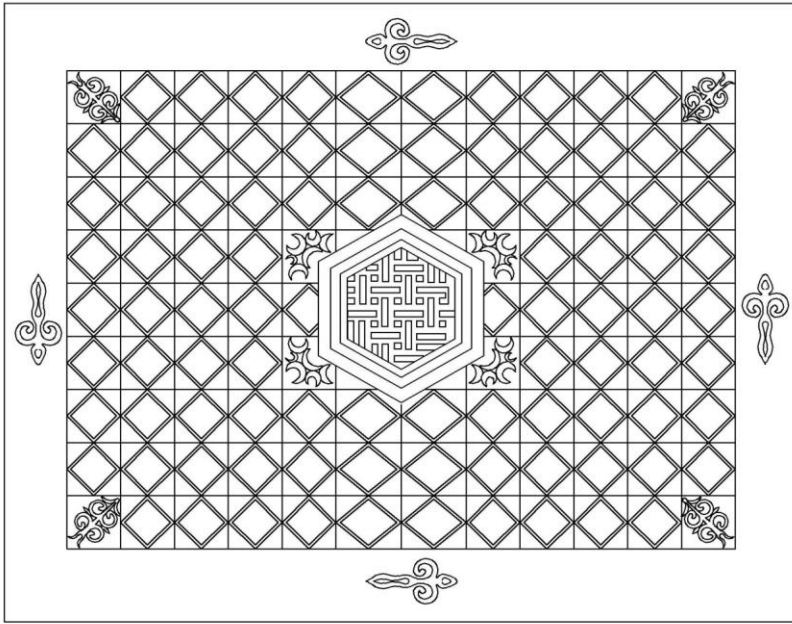
Fot.11-12: Kuzeybatı Oda ve Kapı Üstü Kalemışı

Kuzeybatıdaki odada tavana geçişte bağdadi kuşağın alt kısmı, duvar yüzeyine paralel üç kuşakla pervazlandırılmıştır. Pencerelelerin üst hizasından başlayan ilk kuşak, mavi duvar zemini üzerine çakılan gri renkli ajurlu ahşap oymadan oluşmaktadır. Kuşak boyunca tekrar eden süslemede uçları içe kıvrık, yay şeklindeki süslemenin merkezi ve araları üç dilimli yarım daire motifiyle doldurulmuştur. İkinci kuşakta, sarı renkli duvar yüzeyinin dört kenarında eksnelere çakılan iki ahşap daireden üst kuşağa bitişen dairenin içine altı yapraklı bir çiçek motifi yerleştirilmiş, boşluklar siyah renkle doldurulmuştur. Alt kuşakla bağlantılı dairenin içerisine ise siyah renkli bir daire yerleştirilmiştir. Üçüncü gri renkli ahşap kuşak, bağdadi kuşağa bitişik üç kademeli üçgen ahşap parçaların yan yana dizilmesiyle oluşturulmuştur. Açık yeşil renkli geniş bağdadi kuşak, dalgalı bir görünüme sahiptir.

Tavan yüzeyini en dıştan çevreleyen birinci kuşak somon, ikinci geniş kuşak açık yeşil renkli ve süslemesizdir. Mavi renkli üçüncü kuşağın dörtkenarında eksnelere açık yeşil renkli ajurlu ahşap birer elibelinde motifi çakılmıştır. Somon renkli tavan yüzeyi birbirini dik eksnelerde silmeli çitalar ile kare birimlere bölünmüştür. Eksene altıgen bir göbek, göbek ve tavanın köşelerine de köşelikler yerleştirilmiştir. Göbek, köşelikler dışında kalan kare birimlerin içerisi yine çitalara oluşturulmuş içleri sarı renge boyanmış birer eşkenar dörtgenlerle doldurulmuştur (Çiz.7; Fot.13).

Fot.13: Kuzeybatıdaki Oda Tavanı

Çiz.7: Kuzeybatıdaki Oda Tavanı

Kuzeybatıdaki oda tavanının dört köşesindeki kare köşeliklerde dıştan içe doğru çapraz yerleştirilen bir ok motifi yer almaktadır. Bu okun iki yanına kandil motiflerinin yerleştirilmiş olması alevli bir ok motifinin

sembolize edildiğini göstermektedir. Ok, çatallı olarak sonlanmaktadır. Tavan zeminini kaplayan kare alanlardan altıgen göbeğin dört köşesine denk gelen köşeliklerde, birbirine bitişik farklı boyutlarda dışa dönük koyu kahve renkli altı hilal motifi çakılmıştır. Göbeğin iki düz kenarındaki dörtgenler yarım bırakılmıştır. Altıgen göbek, ince silmelerle hareketlendirilmiş geniş iç bükey bir kuşakla kademeli olarak tavan yüzeyinden dışa taşırılmıştır. Kuşak köşelerde açık kahve, kenarlarda ise sarı renge boyanmıştır. Göbekte ikisi somon ortadaki kahverengi üç ahşap parça bir dikdörtgen oluşturmaktadır. Biri yatay diğeri dikey olarak birbirini takip eden dikdörtgenler dik eksenlerde birbirini keserek dik açıyla dönen bir çarkifelek motifi oluşturmaktadır. Arada kalan boşluklar küçük kare ahşap parçalarla doldurularak tamamen çakma künde kari tekniğindeki göbek oluşturulmuştur.

Hayatın kuzey duvarında ortadaki kapının hayata bakan üst kısmında, mavi zeminli dairevi madalyonun içerisine yazılmış Maşallah yazısı bulunmaktadır. Etrafı çelenk şeklinde kahverengi çiçeklerle çevrelenmiş madalyon, alt iki yandan pembe ve mavi lale demetleriyle sınırlandırılmıştır. Madalyonun üst kısmında küçük kahve bir vazo ve vazodan taşan siyah topraktan çıkan kahverengi gül, lale ve çiçekler ile kahverengi, yeşil ve mavi yapraklar yer almaktadır (Fot.14). Kapı, mutfak olarak düzenlenmiş kuzey-güney doğrultusunda dikdörtgen odaya açılmaktadır. Odanın kuzey duvarında ocak nişi, nişin iki yanında da gömme dolaplar bulunmaktadır. Tüm duvarlarını kapının üst hizasından itibaren sergenin dolaştığı odanın güney duvarında bir kapı ve kapının doğusunda hayata açılan bir pencere yer almaktadır.

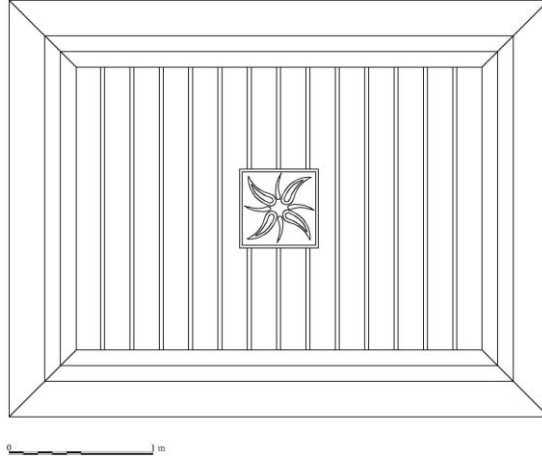
Bu odanın duvar üzerine oturtulmuş dikdörtgen tavanını süslemesiz üç kuşak çevrelemektedir. Tavan yüzeyi, doğu batı doğrultusunda atılan çıtalarla pasalıdır. Eksenden hafif güneye kaydırılmış kare tavan göbeğinin zemini sarı yaldızla boyanmış ince sacla (teneke) kaplanmıştır. Üzerine ana yönlerde dar, ara yönlerde daha dolgun tutulmuş damla motifi şeklindeki ahşap yapraklar çakılarak yıldıza benzer bir çiçek motifi oluşturulmuştur. Göbekte dolgun yaprakların ok ucu şeklindeki uçları birleşerek merkezde bir eşkenar dörtgen meydana getirmiştir. Göbeğin merkezine yüzeyden taşıntılı kare bir askılık yerleştirilmiştir (Çiz.8; Fot.15).

Fot.14: Kapı Üstü Kalemişi

Fot.15: Mutfak ve Tavanı

Çiz. 8: Mutfak, Tavanı

Kuzeydoğudaki oda kapısının hayata bakan üst kısmında, mavi bir vazodan çıkan çiçek motifleri yer almaktadır (Fot.16). Vazodan iki yana açık kahverengi üzüm salkımları sarmaktadır. Vazonun taşan siyah toprağın üzeri mavi, pembe ve beyaz renkte gül, lale, çiçek ve yeşil yapraklarla doldurulmuştur. Vazonun iki yanında pembe ve mavi renkli laleler ile yeşil yapraklardan oluşan birer dal yer almaktadır.

Fot.16-17: Kuzeydoğudaki Oda ve Kapı Üstü Kalemışı

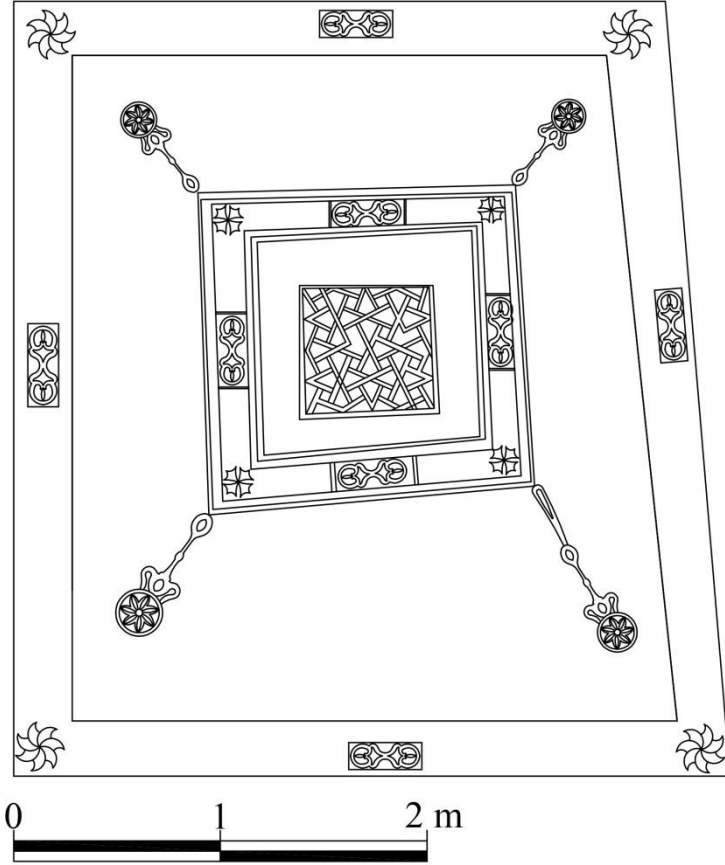
Yamuk bir düzenleme gösteren odanın güney duvarında hayata açılan iki, batı duvarında dışa açılan üç penceresi bulunmaktadır. Kuzey duvarının ekseninde yer alan ocak nişinin doğusunda küçük bir nişe yer verilmiştir. Batı duvarını boydan boya kaplayan süslemesiz ahşap dolaplar, kapıdan itibaren çift kapaklı yüklük, çiçeklik, çift kapaklı gusülhane ve tek kapaklı dolap bölümlerinden oluşmaktadır (Fot.17).

Odanın yamuk tavanı iki kademeli ve tek kuşaklıdır. Duvardan tavana geçiş bağdadi kuşakla sağlanmıştır. Tavana geçişte bağdadi kuşağın alt kısmı duvar yüzeyine paralel bir kuşakla pervazlandırılmıştır. Ahşap kuşağın iki kenarına sarı renkli üç kademeli üçgen ahşap parçaların yan yana çakılmasıyla zikzak şeklinde bir su yolu oluşturulmuştur. Somon renkli alçıdan yapılmış geniş bağdadi kuşak, dış ve iç bükey kıvrım yapan dalgalı bir görünüme sahiptir. Tavan yüzeyini çevreleyen gülkurusu renkli tek kuşağın kenar ve köşelerine ahşap süslemeler çakılmıştır. Dört kenarda eksenlere sarı yaldızlı, dışa dönük iki yarım daire ile birbirine birleştirilmiş iki kandil motifi yerleştirilmiştir. Dört köşede ise sarı yaldızlı, yedi yapraklı birer çarkıfelek çiçeği bulunmaktadır. Yüzeyi göbeğe dik eksenlerde yerleştirilmiş çıtalarla, farklı genişliklerde bölümlere ayrılmış tavana tüm bölümler birer atlamalı olarak gülkurusu ve bağbozumu renklere boyanmıştır. Tavanın köşelerine birer keman motifi yerleştirilmiştir. Motif iki ucu damla şeklinde sonlanan bir sap ve sapa S kıvrımıyla bağlanan içinde altı kollu yıldız çiçeği motifini barındıran bir daireden meydana gelmektedir. Güneydoğudaki motifin sapı daha uzun tutulmuştur. Keman motifi ile tavanın köşeleri arasındaki tavan yüzeyi çıtalarla üçgen alanlara ayrılmıştır (Çiz.9; Fot.18).

Fot.18: Kuzeydoğudaki Oda Tavanı

Kuzeydoğudaki oda tavanda hafif batıya kaydırılmış kare bir göbek bulunmaktadır. Göbeği dıştan çevreleyen krem renkli kuşağın dört kenarında eksnelere ve dört köşesine sarı yıldızlı ajurlu ahşap süslemeler çakılmıştır. Dört kenarda eksnelere yerleştirilen motif, tavanı çevreleyen dış kuşağın kenarlarında eksnelere yerleştirilen süsleme ile aynıdır. Köşelere ise dört yapraklı birer yonca motifi yerleştirilmiştir. Göbeği çevreleyen alçıdan yapılmış yeşil renkli bağdadi ikinci kuşak, dış ve iç bükey kıvrım yaparak, göbekte yaklaşık 10 cm. çökertme yapmaktadır. Tamamen çakma künde kari tekniğindeki göbek, köşelere çapraz krem renkli çıtalarla karenin etrafında 45° eğimle dönen dört dörtgenden oluşan çarkifelek motiflidir. Köşe ve kenarlarda kalan üçgen ile aralarda kalan dörtgen ve kare alanlar koyu kahverengi ahşap parçalarla doldurulmuştur.

Çiz.9: Kuzeydoğudaki Oda Tavanı

Değerlendirme

Denizli’de tekstil ürünleri denildiğinde ilk akla gelen ilçelerden olan Buldan İlçesi tekstilin getirdiği maddi kazançla doğru orantılı olarak; geleneksel mimari ve buna bağlı ahşap süsleme sanatının da zengin örneklerinin verildiği ilçelerdendir. İlçede süslemeli veya süslemesiz çok sayıda ev koruma kapsamında restore edilmiş ve edilmeye de devam edilmektedir. Restore çalışmaları halen devam eden bu evlerden bir olan Karaahmetler Evi, gerek dıştan sokağın yapısına uyumu, yüksek avlu duvarları, iki katlı düzeni ve dış sofalı planı, gerekse odaların iç mekân düzenlemesi açısından geleneksel konut mimarisinin tipik bir örneğidir.

Anadolu Türk mimarisinde odalar arasında bağlantıyı sağlayan orta mekânın ev içindeki yerine göre sofasız, dış, orta ve iç sofalı olarak sınıflandırılan evlerden (Akın, 1990: 177; Ögel, 1981: 227; Kuban,

1995a: 14; Küçükerman&Güner, 1995: 179; Küçükerman, 2007: 33; Sözen, 2006: 93; Sözen, 2001: 81), en yaygın kullanılan plan tipi dış sofalıdır (Akın, 2008: 499). Sofa etrafında şekillenen odalar da, çadır düzenine uygun olarak hareketli elemanlarla yaşamla ilgili işlevlerin tümünü sağlayan bir düzendedir (Günay, 1998: 48; Turgut, 1996: 75-77). Ayrıca evler iklim koşullarına uygun şartlarda yapılmalarının yanı sıra kullanılan malzeme ve teknikler yerel özellikler gösterdiğinden, belli yörelerde belli özellikler göstermektedir (Eldem, 1984: 29; Kuban, 1995b: 228; Başkan, 1990: 32). Bölgedeki evlerle büyük bir uyum içerisinde olan Karaahmetler Evi, Denizli ve çevresinde en çok rastlanan dış sofalı planın I tipine uymaktadır. Buldan'da genellikle dış sofalı plan tipi kullanılmakla birlikte bazı evlerde sofa kapatılmıştır. Buldan'da Nimet Uz Evi, Ülfeller Evi, Eklemeli Koca Konak'ta açık dış sofa ile karşılaşılırken Beyler Evi, Hediye Fatma Göker Evi kapalı dış sofalı olarak karşımıza çıkmaktadır (Cömertler Aktuğ, 2016: 247-270). Karaahmetler Evi'ne; Denizli İli ve İlçelerinde plan açısından benzerlik gösteren dış sofalı evlere Merkezefendi'de Hacı Hızır Salih Evi (1865) (Cömertler Aktuğ&Pektaş, 2017: 15), Şirinköy Mehmet Özten Evi (Bektaş, 2005b: 77), Zarife Atalar Evi (19. yy. ikinci yarısı), Babadağ'da Ali Oymak Evi (1890), Ferah Özçevik Evi (1856), Bekilli'de Efeler Evi (20. yy. ilk çeyreği), Çal'da Saray Evi (1885), Çivril'de Mehmet Ali Berberoğlu Evi (19. yy. ilk yarısı), Güney'de Hancı Mustafa Öztorba (19. yy. ikinci yarısı), Honaz'da Mehmet Ağa Evi (1887) örnek olarak gösterilebilmektedir. Aydın Bozdoğan'da Cengiz Deveci Evi (19. yy. ikinci yarısı), Karacasu'da Mehmet Kayser Evi (19. yy. ilk yarısı), Köşk'te Muhammet Özlü Evi (20. yy. ilk çeyreği), Kuyucak'ta Kemal Şenyol Evi (19. yy. ikinci yarısı), Nazilli'de Arpaz Konağı (19. yy. başları), Yenipazar'da Ünübol Evi (19. yy. ikinci yarısı), Afyonkarahisar Dinar'da Münif Özdemir Evi (19. yy. ilk çeyreği) (Cömertler Aktuğ, 2016: 50-488) yakın çevreden örneklerdir. Anadolu'nun çeşitli illerinde görülen farklı düzenlemelere sahip dış sofalı evlerin zengin örneklerine çevre illerden Muğla (Kunduracı, 2007: 113), İzmir (Kürüm, 1992: 123; Kürüm, 1994: 141) ve Antalya'da (Bektaş, 2005a: 97) da rastlamak mümkündür.

Anadolu'da evleri arazinin yapısına uydurma çabası kadar İslam dininin etkilerini de, yüksek avlu duvarlarının arkasına gizlenmiş içe dönük bir mimari sergileyen pencere, kapı ve kat düzeninde de bulmak mümkündür (Turgut, 1996: 78). Geleneksel evlerin genellikle Denizli ve

çevresinde de örneklerine sıkça rastlanan alt katı ahır, üst katı yaşam alanı olan iki katlı düzende olduğu görülmekle birlikte (Kuban, 1995b: 228) Karaahmetler Evi'nde her iki katın yaşam alanı olarak düzenlendiği anlaşılmaktadır. Karaahmetler Evi malzeme, örtü sistemi ve geniş saçak düzenlemesiyle geleneksel Türk Evlerinin genel özelliklerini yansıtmaktadır.

Karaahmetler Evi'nde duvar yüzeyine işlenmiş kalemişi süslemeler, hayatın kuzey duvarında üç odanın kapı pervazlarının üst kısmında duvar yüzeyinde yer almaktadır. Oldukça sade ve az olan kalemişi süslemelerde sarı zemin üzerine ağırlıklı olarak mavi, yeşil, kırmızı, kahve, siyah, beyaz ve pembe renkli bitkisel süslemeler kullanılmıştır. Vazodan çıkan karanfil, gül, çiçek ve laleler, üsluplaştırılmış Türk zevkini yansıtmaktadır (Akar, 2006: 269). Çiçek motiflerinin yanında vazodan sarkan bereket sembolü (Gültekin, 2008: 9) üzüm salkımları da natürmort etkileri vurgulamaktadır. Madalyon içerisindeki "Maşallah" motifinin çelenk şeklinde çiçeklerle çevrenmesi, vazoların rumillerle birleştirilmiş S profilli dallardan oluşması, çiçek demetleri ile dal ve yapraklar, 19. yüzyıl sonlarına kadar devam eden dönem süsleme üslubunun küçük dokunuşlarını yansıtmaktadır (Günay, 1998:44; Akar, 2006:269) . Meyve motifleri, vazodan çıkan çiçekler ve çiçek demetleri 19. yüzyılda özellikle camiler ve evlerde yaygınlaşan kalemişi süslemelerin sevilen motiflerinden olmuşlardır (Bozkurt, 2013:44; Sözen 2006:33) . Oda kapısının üst kısmında duvar yüzeyine uygulanan vazodan çıkan çiçek motiflerinden oluşan kalemişi süslemelere Antalya Ak Ev'de (Ceylan, 2007:119) de rastlanmaktadır. Uzak örnekler olarak Trabzon Kostaki Köşkü (Nemlioğlu, 2001: 33), Tokat Madımağın Celalin Evi (Akın&Hanoğlu, 2014: 375) Gaziantep Coşkun Uğurlu, Abdülğani Özhalepli ve Mustafa Bağcı Evleri vazodan çıkan çiçek motiflerinin kullanıldığı diğer evlerdendir (Çayan, 2012: 172,243,258). Benzer çiçek ve meyve motiflerine sadece evlerde değil Denizli ve Anadolu'nun farklı illerindeki kalemişi süslemeli camilerinde de rastlamak mümkündür (Arık, 1976: 27,29; Cömertler Aktuğ&Pektaş, 2016: 14).

Karaahmetler Evi hayat ve oda tavanlarında yoğunlaşan ahşap süslemelerde de genellikle boyama tekniği karşımıza çıkmaktadır. Ahşap üzerine boyama tekniğinin 19. yüzyılda özellikle camilerde ve evlerde yaygınlaştığı görülmektedir^f (Öney, 1976: 123; Türkoğlu, 1993: 55). Ahşap yüzey üzerinde ayrıca çitakari, döşeme, taklit künde-kari, ajur ve ahşap applike teknikleri de kullanılmıştır. Sarı, lila, gri, siyah, bağbozumu,

beyaz, mavi, lacivert renklerin yanı sıra kahve, somon, yeşilin farklı tonlarının kullanıldığı ahşap süsleme temalarında geometrik, bitkisel, nesnel ve sembolik motifler ağırlık kazanmış ve daha çok applike tekniği tercih edilmiştir. Genellikle tavanlarda karşımıza çıkan bu tekniklerle yapılmış süslemelere Muğla (Adalı, 2011: 148), Kayseri (İmamoğlu, 2002: 442; Tali, 2005: 70) ve Tokat Evlerinde (İbrahimzade&Atak, 2010: 122) de rastlanmaktadır.

Karaahmetler Evi'nde bağdadi bir kuşakla duvara oturtulan tavanlarda, çıtakari tekniğinde süslemelerde geometrik motiflerin basit formlarını bulmak mümkündür. Tavan yüzeylerini kaplayan çıtalarla oluşturulmuş üçgen, kare, eşkenar dörtgen, dörtgen, yamuk, dikdörtgen ve altıgenlerden oluşan yalın geometrik süslemelerin yanı sıra bu süslemelerin birleşerek oluşturduğu çarkıfelek motifleriyle de özellikle tavan göbeklerinde karşılaşılmaktadır. Gerek dik açıyla dönen ahşap parçaların oluşturduğu çarkıfelek gerekse farklı açılarla dönen çarkıfelekler, sonsuzluk izlenimi verdikleri ve gökyüzünü sembolize ettiklerinden tavan göbeklerinde daha yoğun tercih edilmişlerdir (Aşşar, 2010: 122; Çoruhlu, 2017: 378). Çarkıfelek motifinin bu geometrik kullanımı, Karaahmetler Evi tavanlarında taklit künde kari tekniğindedir. Denizli'de (İnceoğlu, 2011: 285) ahşap üzerinde sevilerek kullanılan çarkıfelek motifine yakın çevreden Afyonkarahisar (Kürklü, 2011: 17), Manisa Kula (Tosun, 1969: 66) ve Muğla Yatağan (Kunduracı, 2007: 130-147) Isparta Uluborlu ve Gönen Evleri (Demirci, 2011:178, 241)'nde de rastlanmaktadır.

Çarkıfelek motifinin bu evde diğer bir kullanımı bitkisel bir çiçek motifi şeklindedir. Denizli ve çevresinde çok sık karşılaşılmayan iri dört yapraklı yonca motifi ile farklı tekniklerle yapılmış birçok örneği bulunan daire içinde altı yapraklı yıldız çiçeği motifinin (Cömertler Aktuğ, 2016: 567) her ikisi de Karaahmetler Evi, ahşap süslemelerinde karşımıza çıkan bitkisel motiflerdendir. Karaahmetler Evi ahşap süslemelerinde, kıvrık dallarla birleşen yıldız çiçeği, aynı zamanda nesnel bir bezeme olan keman motifinin gövdesini de oluşturmaktadır. 19. yüzyılda İstanbul Kayserili Ahmet Paşa Konağı kalemişi süslemelerinde örneklerini gördüğümüz Batılılaşma döneminin etkisiyle süslemelere giren keman, gitar, ud, tambur vb. müzik aletleri (Aşşkan&Kaya&Güleç, 2015: 5) ahşap malzeme üzerinde de uygulanmıştır. Bunun güzel örneklerinden biri olan keman motifi, Karaahmetler Evi oda tavanlarında da karşımıza çıkmaktadır. Evin oda tavanında bir araya getirilerek ajur applike

teknîğiyle tavana çakılan büyüklü küçüklü altı hilal motifi de nesneli bezemelerdendir. Bir yakıt ile bir fitilden oluşan aydınlatmada kullanılan kabı sembolize eden (Atasoy, 1972: 1-3) kandil motifinin, İslam süslemeciliğinde dekoratif olarak kullanımı “İlahi ışık” kavramını karşılamaktadır (Kalfazade&Ertuğrul, 1989:32) Karaahmetler Evi hayat ve oda tavanında yer alan kandil motifinin farklı tekniklerle yapılmış örneklerine halılardan (Uğurlu, 2017: 736) mezar taşları (Biçici, 2010: 659) ve mihraplara kadar (Cömertler Aktuğ&Pektaş, 2016: 19) birçok alanda rastlanmaktadır. Karaahmetler Evi tavan köşeliklerinde karşımıza çıkan ok motifinin iki yanına bitleştirilen kandil motifleri alevli bir ok motifinin sembolize edildiğini göstermektedir. Evdeki ahşap süslemeler arasında sembolik motiflerden bereketle ilgili eli belinde motifine yer verildiği görülmektedir. Eli belinde motifinin kullanımına, Anadolu’da özellikle halılarda rastlamak mümkündür (Görgünay, 1995: 63-70).

Türk Evleri’nde çok nadir belki de başka bir evde görülemeyecek bir teknik metal döşemedir. Orta Asya’da şaman inancına kadar uzanan, güneş ve ayı temsil eden (Babaoğlu, 1997: 76) metal çiviler ve değişik şekilli pullarla yapılmış süslemelere özellikle Babadağ’da (Cömertler Aktuğ, 2016: 535) rastlanmakla birlikte metalin yüzey döşemesinde kullanıldığı ünik örnek Karaahmetler Evi tavan göbeğindedir. İnce sac (teneke) döşeme malzemesi olarak kullanılmış ve üzeri yıldızlı bir boya ile boyanmıştır. Evin dolap kapaklarında da porselen çekeceklere yer verilmiştir.

Bölgenin geleneksel konut mimarisi özelliklerini üzerinde barındıran Karaahmetler Evi, süsleme açısından batı etkisiyle sanatımıza giren motifler ile eski Türk süsleme motiflerinin kaynaştığı bir kompozisyon sergilemektedir.

Kaynakça

- Azade Akar, “Tezyini San’atlarımızda Vazo Motifleri”, *Vakıflar Dergisi*, 8, Ankara, 2006, 267-272.
- Bülent Çetinor, “Eski Gebze Evleri”, *İlgi*, S.81, İstanbul, 1995, 9-15.
- Candan Nemlioğlu, “Trabzon’un Yeni Müzesi: Kostaki Köşkü”, *İlgi*, 102, İstanbul, 2001, 30-35.
- Cengiz Bektaş, *Antalya. Anadolu Evleri Dizisi- 2*, İstanbul, 2005a.
- Cengiz Bektaş, *Şirinköy. Anadolu Evleri Dizisi- 4*, İstanbul, 2005b.
- Doğan Demirci, *Isparta Evleri*, Isparta, 2011.
- Doğan Kuban, *Türk “Hayat”lı Evi*, İstanbul, 1995a.
- Doğan Kuban, *Türk ve İslam Sanatı Üzerine Denemeler*, İstanbul, 1995b.
- Emine Saka Akın ve Canan Hanoğlu, “Tokat’ta Bir Konut: Madımağın Celal’in Evi”, *Tokat Tarihi ve Kültürü Sempozyumu: 25-26 Eylül 2014 – Tokat: Bildiriler II*, Ed. A. Açıkel, S. Başol, A. O. Solmaz, M. Hanılçe, Ankara, 2015, s.363-384.
- Erbil Cömertler Aktuğ ve Kadir Pektaş, “Ahşap Süslemeli Bir Ev: Denizli Merkezefendi Hacı Hızır Salih Efendi Evi”, *Kalemîşi Türk Sanatları Dergisi*, C.5, S.9, Bahar 2017, s.13-32.
- Erbil Cömertler Aktuğ ve Kadir Pektaş, “Geç Dönem Kalem İşi Süslemeli Camilerden Bir İz: Aydın Kuyucak Kayran Köyü Camii”, *MedeniyetSanat Sanat ve Tasarım Dergisi*, C.2, S.2, Aralık 2016, s.9-25.
- Erbil Cömertler Aktuğ, *Büyük Menderes Havzası Osmanlı Dönemi Geleneksel Konut Mimarisinde Ahşap Süsleme*, (Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi), Van, 2016.
- Esra Ceylan, *Antalya’nın Akseki ve Elmalı İlçelerindeki Türk Dönemi Sivil Mimarlık Örneklerindeki Süsleme Özellikleri*, (İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi), İstanbul, 2007.
- Gökhan Kürklü, “Geleneksel Türk Ahşap Sanatı Kündekari ve Günümüz Teknolojisine Sahip Atölye Ortamında Yapılabilirliği”, *Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, S.11, Afyonkarahisar, 2011, s.13-20.
- Gönül Öney, “İslam Süsleme ve El Sanatlarına Türklerin Katkısı”, *İslam Sanatında Türkler*, İstanbul, 1976.
- Gülçin Bozkurt, “19.yy da Osmanlı Konut Mimarisinde İç Mekân Kurgusunun Safranbolu Evleri Örneğinde İrdelenmesi”, *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 62-2, İstanbul, 2013, 37-70.

- Güncüt Akın, *Asya Merkezi Mekân Geleneği*, Ankara, 1990.
- Hülya Turgut, “Geleneksel Malatya Evleri: Kültür ve Mekân”, *Yapı*, 186, İstanbul, Mayıs 1997, 74- 81.
- Kamil Biçici, “İznik Müzesindeki Kandil ve Şamdan Motifli Mezar Taşları”, *Turkish Studies*, 7/3, Yaz 2010, Ankara, s.637-661.
- Kemal İbrahimzade ve Erkan Atak, “Tokat’ta Bir Konut Örneği”, *Vakıflar Dergisi*, 34, Ankara, 2010, 113-123.
- Lale Avşar, “Antik Yunan Seramiklerdeki Haç ve Çarkıfelek Simgeleri ve Bunların Avrasya, Anadolu ve Mezopotamya Kültürlerindeki Muhtemel Kaynakları”, *Mukaddime*, 3, Mardin, 2010, 115-141.
- Melike Adalı, “Muğla Ev Mimarisinden Bazı Örnekler”, *Arkeoloji ve Sanat Dergisi*, C.33, S.138, İstanbul, Eylül-Aralık 2011, 143-155.
- Metin Sözen ve Uğur Tanyeli, *Sanat Kavram ve Terimleri Sözlüğü*, İstanbul, 2001, s.152.
- Metin Sözen, *Gelenekten Geleceğe Anadolu’da Yaşama Kültürü*, İstanbul, 2006.
- Metin Sözen, *Türklerde Ev Kültürü*, İstanbul, 2001.
- Mükerrem Kürüm, “Tire Evleri”, *Türk Kültüründe Tire*, Yayına Hazırlayan. Mehmet Şeker, Ankara, 1994, 139-146.
- Mükerrem Kürüm, *Tire Evleri*, (Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İzmir, 1992.
- Necati İnceoğlu, “Denizli’de Sivil Mimari”, *Denizli Tanrıların Kutsadığı Vadi*, Haz. Filiz Özdem, Denizli, 2011, 247- 303.
- Neriman Görgünay, *Altaylar’dan Tunaboyu’na Türk Dünyası’nda Ortak Motifler*, Ankara, 1995.
- Nur Akın, “Ev”, *Ezcacıbaşı Sanat Ansiklopedisi*, 1, İstanbul, 2008, 497-499.
- Osman Kunduracı, *Muğla- Yatağan Çevresindeki Türk Devri Mimarisi ve El Sanatları*, Muğla, 2007.
- Önder Küçükerman ve Şemsi GÜNER, *Anadolu Mirasında Türk Evleri*, İstanbul, 1995.
- Önder Küçükerman, *Kendi Mekân Arayışı İçinde Türk Evi*, İstanbul, 2007.
- R. Eser Gültekin, “Türklerde Bereket Sembolü Olarak Kullanılan Meyve Motifleri ve Mimaride Değerlendirilmesi”, *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 3/5, Güz 2008, 9- 31.

- Reha Günay, *Türk Ev Geleneği ve Safranbolu Evleri*, İstanbul, 1998.
- Rüçhan Arık, *Batılılaşma Dönemi Türk Mimarisi Örneklerinden Anadolu'da Üç Ahşap Camii*, Ankara, 1973.
- Sabahattin Türkoğlu, "Ağaç Sanatı", *Geleneksel Türk Sanatları*, Haz. Mehmet Özel, İstanbul, 1993, 45-76.
- Sedad Hakkı Eldem, *Türk Evi Osmanlı Dönemi*, I, İstanbul, 1984.
- Selma Kalfazade ve Özkan Ertuğrul, "Kandil ve Kandilin Motif Olarak Anadolu Türk Sanatındaki Kullanımı Üzerine", *Sanat Tarihi Araştırmaları Dergisi*, C.II, S.5, İstanbul, 1989, 23-34.
- Semra Ögel, "Hayat (Sofa) Köşkü ve Tahtseki", *Sanat Tarihi Yıllığı*, IX- X, 1979- 1980, İstanbul, 1981, 227-240.
- Servet Çayan, *Geleneksel Antep Evlerinde Kalemîşi Bezeme ve Duvar Resimleri*, (Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Erzurum, 2012.
- Servet Senem Uğurlu, "Çanakkale Halılarında Kandil Motifi", *VIII. Uluslararası Türk Sanatı, Tarihi ve Folkloru Kongresi/Sanat Etkinlikleri (04-08 Mayıs 2017)*, Ed. Osman Kunduracı&Ahmet Aytaç, Konya, 2017, s.735-740.
- Sevgi Babaoğlu, "Türk Mitolojisinin Halk Motiflerine Etkisi", *V. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Maddî Kültür Seksiyon Bildirileri*, Ankara, 1997, 74-78.
- Seyfi Başkan, *Türk Sanatı Üzerine Denemeler*, İstanbul, 1990.
- Sinem Aşkan, Hüseyin Kaya ve Ahmet Güleç, "Kayserili Ahmet Paşa Konağı Bezemelerinin Restorasyon ve Konservasyon Çalışmaları", *Restorasyon Konservasyon*, İstanbul, 2015, 3-21.
- Sümer Atasoy, *İstanbul Arkeoloji Müzelerindeki Bronz Kandiller Kataloğu*, İstanbul, 1972, s.1-3.
- Şerife Tali, "Geleneksel Kayseri Evlerinde Süsleme" *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C.6 S.2,Erzurum, 2005, s.61-85.
- Tülin Çoruhlu, "Maddî Kültür Verileri Işığında Goralıların Türklüğü Meselesi", *XX. Uluslararası Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazıları ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri (02-05 Kasım 2016)*, Ed. Ela Taş, Sakarya, 2017, s.361-384.
- Vacit İmamoğlu, "Kayseri Evlerinde Duvar ve Tavan Resimleri", *VI. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazı Sonuçları ve Sanat Tarihi Sempozyumu*, Kayseri, 2002, 417-427.
- Yılmaz Tosun, *Millî Mimarimizde Kula*, İzmir, 1969.